

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Társadalmi és pszichológiai stúdiumok 1				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Szarvas Márton Marton.szarvas@g.mome.hu				
Kód: B-AE-501-1	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): ESBA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 3-5.	Kredit: 5 (előadás és szeminárium együtt)	Tanóraszám: 24 Egyéni hallgatói munkaóra: 51
Kapcsolt kódok:	Típus: előadás	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem.	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzust valamelyik B-AE-501-2 kódú kíséző szemináriummal együtt kell felvenni.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: A hallgató a félév során megismerkedik az alapvető társadalomtudományos fogalmakkal, folyamatokkal azok történetével és kialakulásának folyamatával. Képesség: A hallgató képes felismerni kortárs társadalmi folyamatokat, azokat kritikai szempontok szerint olvasni, elemzi. Attitűd: Hallgató a különböző egyenlőtlenségek (nemi, osztály, rassz, etnicitás, földrajzi) forrását felismeri és a társadalmi felelősségvállalás elvei szerint viszonyul azokhoz. Más társadalmi csoportokhoz empátikusan viszonyul. Autonómia és felelősségvállalás: A hallgató a félév végére képes alapvető társadalomtudományos szövegek olvasására. Adott társadalmi jelenségekre képes reflektáltan viszonyulni tervezési feladatai során.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: <ol style="list-style-type: none"> 1. A társadalomtudományok története és kortárs diszciplináris felosztása 2. Kutatási módszerek és azok korlátai 3. Termelés és munka 4. Osztály és társadalmi egyenlőtlenségek 5. Társadalmi nemek és nemi alapú munkamegosztás 6. Város és vidék 7. Állam és nemzet 8. Globális rendszerek és gyarmatosítás 9. Művészeti termelés 10. Digitalizáció 11. Klíma és természet 12. Összefoglalás				

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete heti rendszerességű

Alkalmak heti bontásban:

1. Hét: A társadalomtudományok története és kortárs diszciplináris felosztása: Megismerkedünk a társadalomtudományos diszciplínák felosztásával (szociológia, antropológia, politológia, közgazdaságtudomány) és a megkülönböztetések kialakulásával.
2. Hét: Kutatási módszerek és azok korlátai: A társadalomtudományos kutatási módszerek (statisztika, terepmunka, interjú) alapvető fogalmaival foglalkozunk. Elsősorban a prezentált adatok kritikai olvasását gyakoroljuk.
3. Hét: Termelés és munka: A tárgyak és áruk termelésének vizsgálatán keresztül foglalkozunk a modern kapitalista társadalom történetével, kialakulásával, alapvető ellentmondásaival.
4. Hét: Osztály és társadalmi egyenlőtlenségek: Megismerkedünk a társadalmi egyenlőtlenségeket, ellentmondásokat leíró fogalmakkal (rend, osztály, státus) azok korlátaival.
5. Hét: Társadalmi nemek és nemi alapú munkamegosztás: A gender és a társadalmi reprodukció fogalmán keresztül vizsgáljuk a nemi alapú munkamegosztást és a nemek társadalmi konstrukcióját.
6. Hét: Város és vidék: Kritikai társadalomföldrajz leírása mentén elemezzük a modern városi környezet kialakulását annak társadalomformáló erejét a város-vidék közötti egyenlőtlenségeket.
7. Hét:
  - a. Zárthelyi dolgozat: tesztkérdések
  - b. Állam és nemzet: Kapitalista állam kialakulása Nyugat és Kelet Európában. A nemzettel kapcsolatos narratívák és szimbólumok története és az állami intézményrendszerhez való viszonya.
8. Hét: Globális rendszerek és gyarmatosítás: Világrendszer elemzés módszere, a gyarmatosítás a kapitalizmus létrejöttének összefüggései. Kelet-Európa helye a történelemben.
9. Hét: Művészeti termelés: kultúra és kulturális intézmények társadalomtudományos vizsgálata.
10. Hét: Digitalizáció: munka átalakulása, platform munka, prekarizáció. A digitális eszközök társadalomformáló hatása.
11. Hét: Klíma és természet: Hogyan alakítja az emberi társadalom a természetet. Klímaváltozás, kapitalocén és antropocén fogalmak.
12. Összefoglalás

A tanulás környezete:

x Tantermi

Teljesítendő követelmények:

- Órai jelenlét, hiányzások maximális száma 3

Értékelés szempontjai:

Félévközi zárthelyi dolgozat (villámkérdések) megírása (30 %)

Zárthelyi dolgozat (villámkérdések és esszékérdések) megírása (40 %)

Órai aktivitás (30%)

A számonkérésre a vizsgaidőszakban kerül sor.

Értékelés módja:

Írásbeli felmérő (teszt)

Az érdemjegy kiszámítása

86–100 % – jeles (5)

71–85 % – jó (4)

61–70 % – közepes (3)

51–60 % – elégséges (2)

0–50 % – elégtelen (1)

A szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A tantárgy teljesítéséhez mindkét részből érvényes elégtelentől különböző osztályzattal kell rendelkeznie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részből elégtelen osztályzatot szerez, vagy egyik részét nem teljesíti az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a szemináriumi jegy 60%-os és az előadásra kapott jegy 40%-os átlagolásával történik.

Megjelölt oldalszámok szerinti részletek olvasása hétről-hétre az alábbiakból, valamint egyéb, az adott témákhoz kapcsolódó aktuális tanulmányok, esszék értelmező áttekintése.

Angelusz Róbert, Éber Márk Áron, Gecser Ottó (2010): Társadalmi rétegződés olvasókönyv.

<https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/7378?show=full>

Éber Márk Áron (2018): Társadalmi szerkezetek, társadalmi folyamatok. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.

Anthony Giddens (2008): Szociológia. Osiris Kiadó, Budapest

https://www.academia.edu/33025542/Anthony_Giddens_SZOCIOL%C3%93GIA_M%C3%A1sodik_kiad%C3%A1s

S. Nagy Katalin (2006): Szociológia. Typotex, Budapest

Ajánlott irodalom:

Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába. Orisris Kiadó, Budapest

http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok/Bevezetes_szoc.pdf

Krémer Balázs (2009): Bevezetés a szociálpolitikába. Napvilág Kiadó, Budapest

https://www.academia.edu/18741577/Bevezet%C3%A9s_a_szoci%C3%A1lpolitik%C3%A1ba_k%C3%B6nyv

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: